

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ÚVOD DO STUDIA, STUDIJNÍ DOVEDNOSTI

ÚLOHA 1: *Jaká slova, pocity, asociace vás napadnou ve spojení s pojmem historie? Doplňte tabulku.*

pozitivní (+)	neutrální (+/-)	negativní (-)

ÚLOHA 2: *Proč studujeme dějepis? Jak nám může pomoci? Mají dějiny nějakou souvislost se současností?*

Co je historie/dějepis?

ÚLOHA 3: *Navrhni definici historie a dějepisu.*

ÚLOHA 4: *Na jaké problémy narazíme, při studiu dějepisu?*

Chronologie

Chronologie se zabývá časovým zařazením historických událostí. To, že seřadíme události chronologicky, nám pomůže lépe chápat proč se udály. Chronologii událostí znázorňuje **časová přímka**.

ÚLOHA 5: *Napiš krátký příběh obsahující níže uvedené motivy. Musíš použít všechny čtyři. Jaké pořadí událostí zvolíš a kdo bude v příběhu účinkovat je jen na tobě.*

- *Někdo vešel do třídy*
- *Někdo odešel ze třídy*
- *Někdo zakřičel*
- *Učitel zmizel*

Porovnej svůj příběh s příběhem svého souseda.

Zvolili jste stejné pořadí událostí?

Změnilo jiné pořadí událostí děj příběhu?

Jak rozdělit historii na určitá období

ÚLOHA 6: *Pokus se navrhnout určité kritérium pro rozdělení historie na různá období?*

kritérium				
období				

Co rozhoduje o konci jednoho období a začátku druhého?

Dokážeme se shodnout na určitých historických předělech?

Jak nazvou budoucí historici období, ve kterém právě žijeme?

Datace a kalendáře

ÚLOHA 7: *Jakým způsobem měřili lidé čas v minulosti? Jaké druhy kalendářů znáte? Od kterého bodu měří tyto kalendáře čas? Používají se stále? Kde?*

- **Křesťanský kalendář** (Gregoriánský/Juliánský)
Přijat celosvětově, počítá se od narození Ježíše Krista
Roky počítáme před naším letopočtem (př. n. l.) a po (n. l.) našem letopočtu
- Židovský kalendář – začíná 5560 př. n. l. Proč?
- Islámský kalendář – začíná 622 n. l. Proč?
- Čínský kalendář, 12 ročních cyklů, 12 zvířecích znamení pro dané cykly

Jak měřili čas staří Římané? A co Egypťané? Sumerové?

Jaké obtíže čekají historika při převádění dat do našeho kalendáře?

Změna a kontinuita, pokrok a úpadek

Svět se neustále mění. Objevují se nové vynálezy, nové možnosti, nové myšlenky, nové výzvy.

ÚLOHA 8: *Napiš tři důležité změny, které se odehrály za tvého života ve tvém osobním životě, vědě, technice a politice. Porovnej se svým sousedem.*

Osobní život	Věda a technika	Politika

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V dějepise se nevěnujeme jen změnám. Kontinuita je stejně důležitá.

ÚLOHA 9: *Které z následujících událostí ze života Napoleona Bonaparta představují aspekt změny, a které kontinuity. Napište je do správného sloupce.*

korunovace císařem	poslán do exilu na ostrov sv. Heleny	republikánské myšlenky	vzdělání
nová mapa Evropy	zásobování jidlem	kontinentální blokáda	možnost kariéry pro schopné
zvýšená porodnost			

Změna	Kontinuita

Který ze sloupců považuješ za důležitější?

ÚLOHA 10: Stopy a důkazy

- Co nám o nás řekne obsah našich kapes? Vyndej na lavici věci ze svých kapes a přidej pár věcí, které často používáš. Co nám tyto věci řeknou o tobě, tvém životním stylu, tvých zájmech, práci ...? Nech svého souseda pátrat.
- *Variace: Váš učitel přinese několik věcí. Studenti se pokusí udělat si obrázek o člověku, kterému tyto věci patří. Nebo několik studentů dá své věci do obalů, které jim dá učitel a ostatní studenti hádají, komu tyto věci patří.*
- Představují některé z vámi použitých věcí dobrý zdroj informací? Které jsou k ničemu?

ÚLOHA 11: Historické prameny

- Co může historik použít jako zdroj informací?
Jsou následující věci užitečným zdrojem informací?
středověký hrad včerejší noviny Kolumbův deník Deklarace nezávislosti učebnice dějepisu meč Alexandra Velikého třídní kniha Kosmova kronika Palackého dějiny fotografie Michelangelův David čelist neandertálce
- Pokuste se výše uvedené prameny rozdělit do dvou kategorií. Podle čeho je rozdělíte? K čemu nám mohou být výše uvedené věci dobré při studiu historie.
- Jakým způsobem dělíme písemné prameny na další kategorie?
- Který z druhů písemných pramenů považujete za spolehlivější – primární prameny (vzniklé v průběhu děje), nebo sekundární prameny (vzniklé následně)? Proč? Jaké jsou možné problémy s jejich využitím pro studium historie? Které instituce tyto prameny uchovávají?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ovlivňování

Můžeme vždy věřit tomu, co čteme, nebo vidíme v médiích, knihách, učebnicích?

ÚLOHA 12: Porovnej následující příběhy:

Text A:

Arnold dostal nedostatečnou za esej do dějepisu. Hrozně se hněval na svého učitele, který nikdy žádný úkol dobře nevysvětlí, a pak se není co divit, že Arnold psal úplně něco jiného, než si učitel představoval. Je to chyba učitele a ne jeho. Arnold se přece ptal spolužáků, jaké je zadání eseje. Nedostal však jasnou odpověď. Proto psal jak nejlépe mohl, strávil několik odpolední plánováním, shromažďováním materiálů a psaním eseje. Je jasné, že teď je zklamaný a naštvaný na učitele. Proč vždycky odnesou neschopnost učitele jeho studenti?

Text B:

Arnold dostal nedostatečnou za esej do dějepisu. Jeho učitele vůbec nepřekvapilo, že úplně minul zadání práce. V hodinách nedává pozor a téměř nikdy nemá napsanou domácí úlohu. Prostě to nešlo jinak, než dát mu nedostatečnou. Arnoldova stížnost, že nikdo ze spolužáků neznal přesné zadání se zdá poněkud mimo, když všichni ostatní napsali to, co měli. Učiteli bylo jasné, že Arnold psal esej na poslední chvíli, večer před odevzdáním, nebo dokonce ten den ráno. Proč jsou někteří studenti tak arogantní a nezodpovědní.

Který z příběhů je blíže pravdě?

Empatie

Empatie je schopnost vcítit se do pocitů a postojů někoho jiného. Pokoušíme se o to proto, abychom lépe pochopili jeho jednání. Nemusíme souhlasit s jeho činy, ale snažíme se pochopit jeho postoj, pocity a motivy jeho jednání.

ÚLOHA 13: *Pokoušeli jste se někdy vcítit do role filmového nebo románového hrdiny, spolužáka, politika ...? Jaké obtíže jste při tom museli překonat?*

Je empatie důležitá pro studium historie?

Tak jak můžeme dobře nebo špatně odpovědět na otázku, je možné se dobře či špatně vcítit do role někoho jiného?